ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިންމުންގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2019/HC-A/77
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: މޯލްޑިވްސް ޕޯސްޓް ލިމިޓެޑް
- އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދޭ ފަރާތް: ފާތިމަތު އިބްސާނާ / ހ.ލަވިޔާމަންޒިލް
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ވަޒީފާއާބެހޭ މައްސަލަ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ފާތިމަތު ފަހްމީދާ
ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުالله ހަމީދު
ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާ

ނިމުނު ތާރީޚު: 02 ޖުމާދަލްއޫލާ 1443 / 06 ޑިސެމްބަރު 2021

ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ޝަރީޢަތް ކުރެވުނު ތާރީޚު:

22 ޖުމާދަލްއަވްވަލް 1440

28 ޖަނަވަރީ 2019

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- ނަންބަރު: 13/VTR/2018
- ނިންމި ތަން: ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް
- ބާވަތް: ވަޒީފާއާބެހޭ
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 24 ޖަނަވަރީ 2018
- ނިމުނު ތާރީޚު: 20 ސެޕްޓެމްބަރު 2018

ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝާ ޝުޖޫނުގެ ރައުޔު: މި ރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ހަމީދު އާއި ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޙުސައިން ޒަކަރިއްޔާ ތާއީދުކުރައްވަމެވެ.

ތަޢާރުފު:

1. މިއީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 13/VTR/2018 މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނެ، އެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުއްވުމުން ބަލައިގަތް މައްސަލައެކެވެ. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތަކީ ދ. ވަނިލާމަންޒިލް، ފާތިމަތު އިނާސާއެވެ.

މައްސަލައިގައި ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތް:

2. ފާތިމަތު އިނާސާ އަކީ ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީގައި 24 ފެބްރުއަރީ 2009 އިން ފެށިގެން ވަޒީފާ އަދާކުރަމުންދިޔަ ފަރާތެކެވެ.

3. 05 ނޮވެމްބަރު 2017 ގައި ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީން ފާތިމަތު އިނާސާ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވެއެވެ. ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ސަބަބަކީ ކުރީގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ އަންގާ ލިޔުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ "ފާތިމަތު އިނާސާ ހަވާލުކުރެވިފައިވާ މަސްއޫލު ފުރިހަމައަށް އަދާނުކުރުމުގައި ތަކުރާރުކޮށް އިހުމާލުވެފައިވާތީއާއި އެކަންކަން އިސްލާހުކުރުމަށް އެތައް އެންގުންތަކެއް އަމުރުތަކެއް ދޫކުރި އިސްލާހުކުރަން އަމަލުކުރަމުންދާތީ، އަދި މުވައްޒަފުގެ މަސައްކަތުގެ ސަބަބުން ކަސްޓަމަރުންނާއި ކުންފުނިތަކަށް މާލީގެއްލުންތަކާއި މައުނަވީ ގެއްލުން ދެއްވަމުންދާތީ ކަމަށެވެ.[1]

---

[1] ޓޫރިޒަމް މިނިސްޓްރީގެ ނަންބަރު (6)2017/MPL/04 ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ އަންގާ ލިޔުން

4. ޝާހިދުގެ އިސްތިއުފާ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[2]ގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިސިއްޔަތުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އިޖުރާއަތުތަކާއި ޚިލާފަށްކަމަށްބުނެ، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ސަބަބުން ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި އަދަދުތަކެއް ބަދަލުގޮތަށް ނަގައިދިނުމަށާއި، ޝާހިދު އިސްތިއުފާއަކީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމެއް ކަމުގައި ނިންމުމަށާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުން ދޫކުރަން ޖެހޭ ފައިސާ ދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައިގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވަނީ، ޝާހިދު އިސްތިއުފާ ދީފައިވާކަމާއި ޝާހިދުގެ ވަޒީފާ ދޫކުރުމަށް ނަގާފައިވަނީ ޝާހިދު އިސްތިއުފާދިނުމުން ކަމަށް ނިންމަވާފައެވެ.[3] އެއީ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނިންމުމުގެ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 13/VTR/2018 މައްސަލައެވެ.

5. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމަވާފައިވާ މައްސަލައިގެ ޙުކުމާއި ހިލާފަށް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަކީ،

5.1 ޝާހިދު އިސްތިއުފާދިނީ ކުށްކުރިކަން ސާބިތުކޮށް ދިނުމަށް ޓްރައިބިއުނަލުގެ ކަމަކަށް ސާފުވެއްޖެކަމުގައި އެއްވެސް ކަމެއް ހުށަހަޅާފައިނުވާތީ، އަދި އެ ޤާނޫނުގެ ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައިވާ ގޮތަށް ޝާހިދު އިއްތިފާޤުވެފައިވާ ޝަރުތުތަކެއް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމަށާއި، ކަނޑައަޅާ ކަމެއްނެތި ހަމައެކަނި ދޭހަވާ ގޮތުން "ކުށް ކުރުމަށް ކަމެއްކުރަން" ބުނެފައިވާތީ 5 (ފަސް) ދުވަސް ތެރޭގައި ބަދަލުހޯދުމަށް އަދި އިސްތިއުފާދިނުމުން ޓްރައިބިއުނަލަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅައިފިނަމަ، ޝަރީޢަތުން ތަޙުޤީޤުކުރުމުން ޝާހިދު އިސްތިއުފާއަށް އެއްބަސްވެފައިވާކަމެވެ. އަދި ޝާހިދުގެ ބަޔާން ޝާހިދު އިސްތިއުފާދިނުމާއިވެފައިވާކަމެވެ. މިގޮތުން ޝަރުޢީ ހެކިތަކާއި ކޮންމެ ހެކިތަކެއްގައި ޝާހިދު އިސްތިއުފާދިނުމުން މަސައްކަތް ކުރުމަށް ހުށަހެޅި ގޮތަށް ޝާހިދުގެ ބަޔާން މަޖުބޫރުގައި ދިނުމަށް ތަކުރާރުކޮށް ބާރުއަޅާފައިވާކަމެވެ.

---

[2] ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު 2/2008

[3] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 13/VTR/2018 މައްސަލަ ނިންމުމުގެ 02 ވަނަ ސަފްޙާ- މައްސަލައިގެ ހުލާސާ

5.2 ބުނެވިދިޔަ ކަންކަން ހިނގާފައިވާގޮތް ބަލައި ކުންފުނީގެ ހިއުމަން ރިސޯސަސް ޑިވިޝަނުން ތަޙްޤީޤުކުރުމަށް ފަހު [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] އިތުބާރު [illegible] [illegible] ކުންފުންޏަށް ގެއްލުންތަކެއް ލިބިދާނެކަމަށްޓަކައި ކަމަށެވެ.[4]

ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނިންމުން

6. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 13/VTR/2018 މައްސަލައަށް ބެލިއިރު އެމައްސަލައިގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތައިންނެވެ.

> "……..ހިއުމަން ރިސޯސަސްގެ [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) [illegible] [illegible] ރ.76،095/- ([illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] (20 ސެޕްޓެމްބަރު 2018) އިން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 5 (ފަހެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި މައްސަލަ ނިންމައިލީމެވެ."[5]

---

[4] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 13/VTR/2018 މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] 3 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[5] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 13/VTR/2018 މައްސަލައިގެ [illegible] ނިންމުން

7. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްއިން މިޤަޟިއްޔާ ނިންމި ސަބަބު ކަމުގައި އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

7.1. ހުރަހެއްވާ ސަބަބާ ޑރައިވަރަށް ބަލާއިރު ފާޚިމުގެ އިސްތިޢުފާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ޒާތީގޮތުން ސާބިތުނުވާކަމަށް ޓާރިގެޓުގައި ދެއްކުމުގައިވާކަމަށް ސާބިތުނުވާކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލް އިން ދެކެއެވެ.

7.2. ހުރަހެއްވާ ސަބަބާ ޑރައިވަރަށް ބަލާއިރު ފާޚިމުގެ އިސްތިޢުފާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ޒާތީގޮތުން ސާބިތުނުވާކަމަށް އިޖުރާއީ ދެއްކުމުގައިވާ އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށް ތާއީދުކުރާކަމަށް ސާބިތުނުވާކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލް އިން ދެކެއެވެ.[6]

7.3. އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާކަމަށް ފެނިއްޖެނަމަ ހާލަތުގައި ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ނަގައިދިނުމުގައި އަމަލުކުރުމަށް އިސްތިޙްޤާޤުލިބޭގޮތަށް އުސޫލުތައް މިމައްސަލައަށް ތަޠުބީޤުކުރުމުން އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް އިން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.[7]

7.3.1. މިމައްސަލައިގައި ކަންތައް ހިނގާފައިވާގޮތަށް ބަލާއިރު، ވަޒީފާގެ ގުޅުމެއް ދެމެހެއްޓުމަށް ބޭނުންވާ އިތުބާރު ގެއްލިފައިވާކަމަށް ދޭހަކުރާކަމަށާއި އެކަންކަމުން ވަޒީފާ އަދާކުރާ ދުވަސްކޮޅު ތަނުގެ ނަތީޖާ ކަމުގައި ދެކެވޭކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.[8]

7.3.2. އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުން ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން މައްސަލަ ނިމުނު ތާރީޚާ ހަމައަށް ހިނގި

---

[6] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 13/VTR/2018 މައްސަލައިގެ ނިންމުމުގެ ޙުކުމުގެ ޕެރެގްރާފް 7.4

[7] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 13/VTR/2018 މައްސަލައިގެ ނިންމުމުގެ ޙުކުމުގެ ޕެރެގްރާފް 10

[8] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 13/VTR/2018 މައްސަލައިގެ ނިންމުމުގެ ޙުކުމުގެ ޕެރެގްރާފް 9

10 މަހާއި 15 ދުވަހުގެ މުސާރައަށް ޖުމްލަ -/84105 (އަށްޑިހަ ހަތަރުހާސް އެއްސަތޭކަ ފަސް ރުފިޔާ) ނަގައިދޭންޖެހޭކަމަށެވެ.[9]

7.3.3. ދާއިމީ ވަޒީފާ އެއްގައި ހުރި ފާއިތުވެ އިސްތިސްނާއަށް ވަޒީފާގައި ހުރުމުގެ ފުރުސަތު ގެއްލިގެން ގޮސްފައިވާތީ އިތުރު ވަޒީފާއެއް ހޯދުމަށް ފުރުސަތުދިނުމުގެ ގޮތުން 01 (އެކެއް) މަހުގެ މުސާރައާއި ބަރާބަރުގެ ގޮތުގައި -/8010 (އަށްހާސް ދިހަ ރުފިޔާ) ދިނުމަށް ފެންނަކަމަށެވެ.[10]

7.3.4. ޕްރޮބޭޝަން ޕީރިއަޑް ނިމުމުގެ ފާއިތުވެ އިސްތިސްނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން ދެމަސް ދުވަހުގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތްތަކާއިއެކީ -/16020 (ސޯޅަހާސް ވިހި ރުފިޔާ) އަދާކުރުމަށް ފެންނަ ކަމަށެވެ.[11]

ހައިކޯޓުން ދިރާސާކުރައްވާ އިސްތިއުނާފުގެ ނުކުތާތަކާއި ބެހޭ ގޮތް

8. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 13/VTR/2018 މައްސަލައިގެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ޕްރޮބޭޝަން ޕީރިއަޑް ނިމުމުގެ ފަހުން އަންނަނިވި ނުކުތާތައް ހުށަހަޅުއްވައިފައެވެ.

8.1. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 13/VTR/2018 މައްސަލައިގައި މައްސޫލު އަދުލުވެރިކަން ގާއިމުކުރުވުމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ މިކޯޓުގެ ***ހިތި ޝަރުޢީ ޤަވާއިދާއި ހިލާފު ގޮތަކަށް*** ***އަޞްލު***[12] ގެ ސިފައިގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުވާކަމަށް؛

---

[9] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 13/VTR/2018 މައްސަލަ ނިންމާފައިވާ ނިޔާގެ ޞަފްޙާ 10

[10] ކުރިދިޔަ ހަވާލާ

[11] ކުރިދިޔަ ހަވާލާ

[12] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/HC-A/345 ޤަޟިއްޔާ

8.2. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 13/VTR/2018 މައްސަލައިގައި އިޖުރާއީ ޢަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުވެފައިނުވާކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވަނީ މިކޯޓުގެ **ހިލީ ޓްރެވަލްސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ މުޙައްމަދު ޢަބްދުﷲ**[13] ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުވާގޮތަށް؛

8.3. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 13/VTR/2018 މައްސަލައިގައި ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ނަގާދިނުމަށް، މިކޯޓުގެ **ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ފައިނޭންސް ކޯޕަރޭޝަން ވ އިސްމާޢީލް ވަޙީދު**[14] ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުވާގޮތަށް.

9. ލީގަލް ކޯސްޓް ދިނުމަށް މިކޯޓުގައި އެދިފައިވާ

9.1. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 13/VTR/2018 މައްސަލައިގައި ފާޠިމަތު އިހްސާނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނިންމުން ބާޠިލުކޮށްދިނުމަށް އެދި ނުވަތަ

9.2. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 13/VTR/2018 މައްސަލައިގައި ފާޠިމަތު އިހްސާނާ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ކަނޑައަޅައިދީ ހިނދެއްގައި، ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށް އާދެ ބަދަލުގެ މިންވަރު ނަގައިދިނުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށްވާތީ މައްސަލައިގައި އެބައި ބާޠިލުކޮށް މިގޮތުން މައްސަލަތަކުގައި ބަދަލުގެ މިންވަރު ނަގައިދިނުމުގެ ގޮތުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެ އުސޫލުތަކާއި އެއްގޮތްވާގޮތަށް، މައްސަލަ އަލުން ބަލައި ޓްރައިބިއުނަލަށް ނިންމުމަށް އަނބުރާ ފޮނުވާލުމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް އަމުރުކުރުމަށެވެ.

---

[13] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/HC-A/345 ޤަޟިއްޔާ

[14] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/142 ޤަޟިއްޔާ

އިސްތިއުނާފުގެ ޝަރީޢަތުން ކުރި ނިންމި ގޮތް

10. މި އިސްތިއުނާފުގެ ޝަރީޢަތުގައި ހުށަހެޅި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން މައިގަނޑު ގޮތުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ވޯޓާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 13/VTR/2018 މައްސަލަ ނިންމުމުގައި މައްސަލައިގެ އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ގެއްލުނުކަމަށާއި ނިންމި ސަބަބު ވޯޓާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 13/VTR/2018 މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 6، 7.2، 7.3 އަދި 7.4 ވަނަ ޕެރެގްރާފުތަކުން ބަޔާނުކުރުން ތަފްސީލުކޮށް އެނގެންނުވާކަމަށެވެ.

11. އަދި ޗެލެންޖްކޮށް ޕްރޮސީޖަރަލް ފެއަރނަސްއާއި ގުޅޭގޮތުން **ބަހުސްކުރެވޭ ސަބަބު ހަމަ ދިފާއު**[15] އާއި **ކަމާ ޖެހޭގޮތުން ނޫނީ ޗެލެންޖް ސަބަބު ހުށަހެޅޭ ޖުމްލަ ގޮތެއް އަދި އުސޫލު**[16] ވޯޓާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވޯޓާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަތައް ބަލާއިރު އަންނަނިވި ވޯޓާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވޯޓާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން މައްސަލަތަކާއި ގުޅޭގޮތުން އިޖުރާއީ ގޮތުން ނިންމާފައިވާ އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކޮށް ޕްރޮސީޖަރަލް ފެއަރނަސް ދޫކޮށްފައިވާކަމަށެވެ.

12. ގޮތުގެ ބަޔާނުގައި ދެވިދާނެ ފާހަގަކޮށް އިސްތިއުނާފުގެ ޝަރީޢަތުން ވޯޓާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 13/VTR/2018 މައްސަލައިގައި ހައިކޯޓުގެ **ޤަރާރެއްގެ ބޭނުންކޮށް ފަހުން ކުރިޔަށް ގެންދާ** އަދި **އިސްތިއުނާފު ކުރަނީ**[17] ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ގުޅިގެން ގޮތުގެ ބަޔާން ނުވަތަ ނިންމާފައިވާ ގޮތް މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ 10 ވަނަ ނަންބަރުން އެނގެންނެތްކަމަށެވެ.

---

[15] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/100 ޤަޟިއްޔާ

[16] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/HC-A/40 ޤަޟިއްޔާ

[17] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/142 ޤަޟިއްޔާ

13. [illegible] ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 13/VTR/2018 [illegible]

އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ: [illegible]

14. އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ ހުށަހަޅާ ނުކުތާގެ [illegible] ހައިކޯޓުގެ **[illegible]**[18] ޤަޟިއްޔާއިން [illegible]

15. [illegible] 05 [illegible]

---

[18] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/100 ޤަޟިއްޔާ

[19] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/HC-A/40 ޤަޟިއްޔާ

މިމައްސަލައިގައި މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ހައިކޯޓުގެ ދިވެހި **ބޭންކް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ.** **މުޙައްމަދު ޢަބްދުﷲ**[20] ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުން މިމައްސަލައިގައި ވެސް އަދާކުރަންޖެހޭ ޤާއިމުވެފައިވާކަމަށެވެ.

16. ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފުލްބެންޗުން ޤާނޫނީ އިންސާފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުން ސަބަބެއް ކަމުގައި ދިނުމަކީ ޤާނޫނީ އިންސާފު ހޯދުމުގެ ޙައްޤު ދެމިގެންދާ ބަޔާންކުރާ އަޙްކާމުތަކުގައި ... އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި އެކަށޭނަ ... ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ސަބަބު ކަމަށް ... ދޭންޖެހޭ ... ކަމަށް ސުޕްރީމް ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.[21]

17. ބައެއް ހައިކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާތަކުގައި[22] ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގައި އުސޫލެއް، މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން ... މުވައްޒަފަށް ދީފައިވާ އިންޒާރާއި ... ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ސަބަބު ... އަދި އެ އިންޒާރު ... މުވައްޒަފު އިސްލާޙުކުރުމަށް ފުރުޞަތު ދީފައިވާކަމަށެވެ. ... ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ސަބަބު ވަޒީފާއިން ... ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން، މި ޤަޟިއްޔާތަކުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 21 އަދި 22 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިންޒާރު ސަބަބު ... ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ... ކުރެވޭނެއެވެ.

18. ޤާނޫނީ އިންސާފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[23] 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުންކަމަށް ޓްރައިބިއުނަލަށް ބަލާ ހުށަހަޅައިފިން ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފުލްބެންޗުން ކަނޑައަޅާފައެވެ.[24]

---

[20] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2015/HC-A/345 ޤަޟިއްޔާ

[21] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފުލްބެންޗުގެ ނަންބަރު 2017/MPL/04(6) ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުންތަކުގެ އަސާސީ އުސޫލު.

[22] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/HC-A/40 ޤަޟިއްޔާ އާއި ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/100 ޤަޟިއްޔާ

[23] ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު 2/2008

[24] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފުލްބެންޗުގެ ހުކުމުން 15 ފެބްރުއަރީ 2018 ގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައިގެ ...

މިމާއްދާއަކީ ނޯޓިސް ދިނުމަކާ ނުލައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ކަންތައްތައް ބަޔާންކުރާ މާއްދާއެވެ. އެގޮތުންނަމަވެސް، މިމައްސަލައިގައި ޤާއިދާ އިންސާފާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި އުޞޫލުތައް ނޯޓިހުގެ މުއްދަތަށް ހަމަ ދީފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ. އެގޮތުންނަމަވެސް މިމައްސަލައިގައި ވޯނިންގ ލެޓަރ ދިނުމުން އިޖުރާއަތުކުރުމުގައިވެސް ކަން ފާހަގަކުރެވޭކަމަށް ސާބިތުވެއްޖެކަމުން މި ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލިސްއިވެސް ގެންގުޅެފައިވާ ޤާނޫނީ އިންސާފާ ވަކިކުރެވިފައިވާ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[25] 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަމާއި އަދި ހަމަޖެހިގެންވާގޮތް ނޯޓިސްއެއްނާ ހަމަހަމަޔާ ވަޒީފާއާ ހަމަޔަށް ދިޔައިރު އިޖުރާއަތު ކަމުގައިވާތީ ހަމަހަމަކޮށް ކަމެވެ.

19. **ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފުލްބެންޗުން ކަނޑައެޅިފައިވާ ޕަބްލިކް ސަރވިސް ކޮމިޝަން ވ** **އަބްދުލް މުޙައްމަދު**[26] ފައިސަލާގައި ވަނީ މިގޮތަށް ކުރިން މިކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ފައިސަލާތަކުން ބަލާއިރު، ވަޒީފާއާ ބެހޭ ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާބެހޭ އާންމު އުޞޫލު ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު، 21 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުގައި 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތު ތަފާތު އިޖުރާއަތުތަކެއް ކަމުގައެވެ.

23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން

20. ނޯޓިސް ނުދީ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މަޢްލޫމާތު އަރުވާފައިވާނަމަ ކަމުގައި ބެލެވޭނީ، ފާޅުކަމާއެކު ޤަވާޢިދު ސުލޫކީ މައްސަލަ ކުރިއަށްދާނަމަ ނުވަތަ ޖިނާއީ ކުށެއް ކުރިއަށްދާނަމައެވެ.[27] ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[28] ގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޤަވާޢިދު ސުލޫކީ މައްސަލައެއް ކުރެވިއްޖެކަމަށް ސާބިތުވެގެން ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ އިސްތިއުނާފު ނަޒަރު

---

[25] ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު 2/2008

[26] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2011/HC-A/134 ފައިސަލާ

[27] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/SC-A/27 [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2018/SC-A/49 ([illegible])

[28] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

ވ ސިވިލް ސަރވިސް[29] [illegible] ތެރޭގައި [illegible] ވަޒީފާގެ [illegible]

[illegible] ވާނަމަ؛ ނުވަތަ

20.1 [illegible] ތެރޭގައިވާ ވަޒީފާގެ [illegible] ވާނަމަ؛ ނުވަތަ

20.2 [illegible] ތެރޭގައި [illegible] ވަޒީފާގެ [illegible] ތެރޭގައި [illegible] ވާނަމަ؛ ނުވަތަ

20.3 [illegible] ވަޒީފާގެ [illegible] ވާނަމަ؛

21. [illegible][30]

22. [illegible] ވަޒީފާގެ [illegible]

---

[29] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/22

[30] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/22 [illegible] 20 ވަނަ [illegible]

އުސޫލުކަން އަމަލުކުރަމުންދާނީ، އަދި މުވައްޒަފުގެ މިއަމަލުގެ ސަބަބުން ކަސްޓަމަރުންނާއި ކުންފުންޏަށް މާއްދީގޮތުންނާއި މައުނަވީ ގޮތުން ގެއްލުންވަމުންދިޔުމެވެ. މިގޮތުން މޯލްޑިވްސް ޕޯސްޓް ލިމިޓެޑް މައިގަނޑުގޮތެއްގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަސްލަހަތް ކަމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޓްރާންސްފަރ ހިންގުމަށް [illegible]، މޯލްޑިވްސް ޕޯސްޓް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

މަނީ ޓްރާންސްފަރ ހިންގުމަށް ގެއްލުން

23. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ 13 ސެޕްޓެމްބަރު 2017 ވަނަ ދުވަހު މަނީ ޓްރާންސްފަރ އާއި ގުޅޭ 33 ޓްރާންސެކްޝަންގެ [illegible] ގެއްލިފައިވާކަމަށެވެ. އަދި މީގެ ތެރެއިން 28 ޓްރާންސެކްޝަންގެ [illegible] [illegible] [illegible] 5 [illegible] [illegible]. މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މޯލްޑިވްސް ޕޯސްޓް [illegible] [illegible] [illegible] 12 އޮކްޓޯބަރު 2017 ވަނަ ދުވަހު 3 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 15 އޮކްޓޯބަރު 2017 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

24. 13 ސެޕްޓެމްބަރު 2017 ގައި ގެއްލުނު [illegible] ގުޅިގެން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްއިން

ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible].[31]

25. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް [illegible] [illegible] [illegible] 10 ގައިވާ [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ

ޓްރައިބިއުނަލްއަށް [illegible] 3 ގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މި [illegible] 22

އޮކްޓޫބަރު 2017 ވަނަ ދުވަހު 11:38 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]. މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[31] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 13/VTR/2018 މައްސަލައިގެ ހުކުމުގެ ޕެރެގްރާފު 7.2

ކަން މައްސަލައިގެ ބަޔާންގެ ގޮތުގައި [illegible] 5 [illegible]

[illegible]

26. [illegible] 4.25 [illegible] [32] [illegible]

---

[32] [illegible] 4 [illegible]

ޢަމަލުކުރުން ޝާމިލުކުރާ [illegible] ކަން އެނގޭ އެއްވެސް [illegible] [illegible] ޕޯސްޓް [illegible] [illegible] އެނގެން ނެތެވެ.

27. މީގެ އިތުރުން އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible][33] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދަށުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަން އެނގެއެވެ. މިގޮތުން، [illegible] ޕޯސްޓް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][34] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible].[35] [illegible] [illegible] [illegible] "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 12 [illegible] 2017 ވަނަ [illegible] 3 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 15 [illegible] 2017 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]." [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[33] 17 [illegible] 2018 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[34] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[35] [illegible] [illegible] [illegible] ސ 3

އިންސާފާ ހަވާލުކުރުން ކަން އެނގެއެވެ. އަދި މިގޮތަށް ޝަރީޢަތުގެ ބަޔާންކުރުމުގެ (ޤާނޫނުއަސާސީ)

ޙިޔާލުތަކުގެ އެބަޔާންކަމުން އެނގެން ނެތެވެ.

28. އެހެންކަމުން، ޤާނޫނު ލާޒިމްކުރާ އުސޫލާ އެއްގޮތަށް އަދި ވަކީލާ ބައްދަލު ޖަހައިލުމުގެ ފުރުޞަތު ނުލިބޭ ވާހަކަދެއްކުމާއި ވަކީލުން ޤާނޫނާއި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ބަދަލުކުރުމަށް ޝަރީޢަތުގެ ބަޔާންކުރުމުގެ ތަފާސީލު ހުށަހެޅުމުގެ އިސްތިއުނާފު ކުރިއަށް ވަކީލުންނަށް ދެވިފައިވާކަން ވާހަކަދެއްކުމެވެ. ހުށަހެޅި ނުކުތާ ދެއްކުމަށް ޝަރީޢަތުގެ ތެރޭގައި މުޤައްރިރުންގެ ބޭނުމަށް އެދި ޤާނޫނާއި ޝަރީޢަތުގައި ބަޔާންކޮށްދެނީއެވެ، އަދި އެކަމުގައި އެހެން މުޤައްރިރުންގެ ވަކި ބަޔާންތައް ކަމުގެ ތެރޭގައި ވެސް ދެކެވޭ ވަކީލާ ބައްދަލު 23 ވަނަ ގަވާއިދުގެ ދަށުން ނުލިބޭ ހިމާޔަތް ދެވޭ ވަކީލުން ވާހަކަދެކެވުނު ހަމަ ވަކިން ސުވާލު މުސްތަޤްބަލުގައި ބަލައި ހިނގާފައި އެކިގޮތް ކަމުގައި ނުދެކެއެވެ.

ވަކީލެއް ޢައްޔަންކުރުމަށް ފުރުޞަތު ދިނުމާއި ޤާނޫނީ ވަކީލާ ބައްދަލުވުމުގެ ޙައްޤު ނުދިނުމުން އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު މައްސަލަ

29. ޤާޟީގެ އިންސާފާ ގުޅޭ ޙިމާޔަތް އަދާހަމަ ޤަރާރު ދީފައި ސާބިތުވާތީ ކަމުގައި ވަކީލެއް ބޭނުން ވިޔަފާރީގެ ވާހަކަ ދެކެވުނު ވަކީލެއް ޢައްޔަންކުރުމަށް ޤާނޫނީ ވަކީލާ ގުޅޭ ޝަރީޢަތުގެ ތަޙުޤީޤުގެ ފަރާތުން ޤާނޫނު ލާޒިމްކުރާ ޝަރީޢަތުގައި ކަމެއް އެހެންކަމުން ޝަރީޢަތުގެ ކަމުގައި ކަން ހުށަހެޅުނު ސާބިތުވާ ތަޙުޤީޤުގެ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ކަމަށެވެ. އަދި، އެކަމުގެ ގޮތުން ޤާނޫނު ޝަރީޢަތުގެ ކޯޓުގެ އިޖުރާއަތު ވެސް އެއް އެއް އެ ޤާނޫނު ދާއިރާ ޤާޟީގެ އިންސާފާ ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން، މިހެން ޤާނޫނު ޝަރީޢަތުގައި ޤާނޫނީ ވަކީލާ ބައްދަލުވުމުގެ އަދި ހުށަހެޅި ބަޔާން ވަކީލެއް ހުށަހެޅުމުގެ ސާބިތުވާ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ކަމަށެވެ.

30. މިނިވަންކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ވަކީލާ ބައްދަލު ޝަރީޢަތުގެ ވިޔަފާރީގައި ވަކީލެއް ޢައްޔަންކުރުމަށް ޤާނޫނީ ޤާނޫނު ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސާބިތުވާ ހުށަހެޅުމުގެ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ބަދަލުގައި ޤާޟީގެ އިންސާފާ

[illegible] ޕޯސްޓް [illegible] ނަމަވެސް، [illegible] މަޢުލޫމާތުތަކުގައި [illegible]. [36] [illegible].

[illegible]

31. [illegible] "[illegible]" [illegible]

---

[36] [illegible] 13/VTR/2018 [illegible] 7.3

ކަސްޓަމަރުންނާއި ކަންފުންޏަށް މާއްދީގޮތުންނާއި މަޢުނަވީ ގޮތުން ގެއްލުންތަކުންނާއި ކަމަށް[37]

ބަލާނެކަމަށެވެ.

32. ފާޠިމަތު އިހްސާނާއާއި މުދު އެދިފައިވާ އިސްލާހީ ފިޔަވަޅުތަކަކީ ޖަރީމާއެއްކަމަށް ސާބިތުކުރެވެއެވެ.[38]

މިގޮތުން ޝަރީޢަތް ހުކުމް ކުށްކުރުން، މަސައްކަތުގެ ޖިންގާ ނުނގުން، އަމާނާތްތެރިކަން މަސައްކަތުންކުރުން

މިކަންކަމާއި ގުޅިގެން 10 ޖޫން 2015 ގައި ނަސޭހަތް ދެވިފައިވާކަން ޖަރީމާއާއިދުރުވުމަށް ހުރަގުން

"ދުވަހުޖެހުނުހެން ދެވޭ ނަޞޭޙަތާއި އިންޒާރު" ލިޔުމުން އެނގެއެވެ. އަދި ކަންތައްތަކުން މަސައްކަތުގައި ހުރި

ޑިއުޓީކުރުވައިފައިވާކަން ވަކި ދަފްތަރުގެ ބަޔާން އެނގެއެވެ. އެންމެހައިގޮތެއް، ޑިއުޓީކުރުވީ ކަން ކަމާއި ހުރި

ކަމަށް އެނގުން އެއްގޮތް ލިޔެކިޔުމެއް ހުރަހަކަށްވިއެވެ.

33. މިއިސްލާހީ ފިޔަވަޅަށް ފަހު 15 މާރިޗު 2017 ގައި ފާޠިމަތު އިހްސާނާ އަށް ޕްރޮބޭޝަނުން ވުރެ

ދިފާޢުގެ ދުވަހުގެ ބަޔާން އެނގެއެވެ.

34. ބޭނުމަކީ ޕްރޮބޭޝަނަށް ފަހު، ދެން ދިމާވި މަސައްކަތަކީ ހަފްތާގެ 23 އިން 28 ގައި ބަލާނެކަމަށް

ދިފާޢުގެ ގެއްލުންތަކުގެ މަސައްކަތާ އެއް އެއް އެ އަށް ފޮނުވި ދިފާޢުގެ އިސްލާޙުކުރުމަށް ޖުމުން

ކަމުގައިވާތީ، މިހުރިހާ ކަމެއްގެ ބަޔާން ފާޠިމަތު އިހްސާނާގެ ދަޢުވާ ސާބިތު އަދަދުތަކުން ކަން

ޖަރީމާއަށް މަސައްކަތުގައި އިސްތިޢުފާ ކުރާ ފަރާތުން ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި ނިންމިއެވެ. އަދި ފާޠިމަތު އިހްސާނާ

ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ނިންމި ދަރަޖައިގެ ގޮތުން ހުރިހާ ގޮތުން ފާޠިމަތު އިހްސާނާ ކަންފަށާ ކަމަށްއެކަށް

ބަލާނެކަމަށާއި ޢިނާޔަތްކޮށް ގުޅިގެން ބޭނުމިއަކީ ދަރަޖަ ހިއްވަރު އިންސާފު އެއްވެސް ގޮތަކަށް ފޯރުކޮށް

ހުރަހެއްނުވާނެއެވެ. ދަރަޖައިގެ ކަމަށްޓަކައި ބޭރަށް ފިޔަ ފޯރުކޮށް ދަރަޖައިގެ ވަގުތުކޮށް

ނުވެއްޖެއެވެ.

---

[37] ކޯޑް އޮފް ކޮންޑަކްޓް ނަންބަރު (6)2017/MPL/04 ގަވާއިދުގެ ދަށުން ކުރެވޭ ޢަމަލު ބެލުން.

[38] ވަޒީފާ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 13/VTR/2018 މައްސަލައިގައި 18 ފެބްރުއަރީ 2018 ގައި ނިންމި ހުކުމް

35. މުވައްޒަފާއި ދެމެދު ކުރިން އުޖޫރަތާ އިސްތިޙްޤާޤު ހިމެނުމަށްފަހު އެއްބަސްވުމުގެ ޝަރުތު މުއައްސަސާއަށް ބޮޑުވުމުގައި ދިމާއެއްކުރުމާ އެކަމަށް ބޭރު ބެލެނިވެރިން ދޫކުރެވުނުކަމަށް. އެހެންނަމަވެސް، އެގޮތަށް އިސްތިޙްޤާޤު ހިމެނުމަށްފަހު ތަޙްޤީޤު އޮފީހުގެ މައްސަލަ ފުރިހަމަ ކުރެވޭނީ ޝަރުޢީ ގޮތުގެމަތިން ކަމަށް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ހުއްދަވާ ސަބަބެއް ނެތެވެ.

36. އެހެންކަމުން ބުނެވިދިޔަ އުސޫލުތަކާއި ކަންތައްތަކާ ދިމާއެއްވާތީ މިން، މިމައްސަލައިގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވުނު 23 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މައްސަލައި އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމުގައި ނުވާކަމަށް ވަޒީފާގެ ބާރު ޖަވާބުދާރީވުމާ އެކު ބޭނުންކޮށްފައި ވާކަމަށް ގެންދެވޭނީ ކުރެވިގައި ނުހުރެއެވެ.

ޠަބީޢީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުން

37. މިމައްސަލައިގެ އިސްތިއުނާފީ ދެވަނަ ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގެ ގޮތުގައި ބާރުލެވިފައިވާ ޕޮއިންޓް ދިފާޢުވުން ބައްދަލުވުމަކީ މުވައްޒަފު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ މަސައްކަތުގެ ތަނުގެ އެކިއެކި ތަކުލީފުތައް ކަމަށްވާތީ އެފަދަ ކަންކަމުގެ ވަކިކޮށް ދިނުމުގެ ޤާނޫނީ އިޖުރާއާތު އެކަމުގެ ތިމާގެ ފަރާތުން ގޮތްޕޮތް ފެށުމުގައި މަޢުލޫމާތު ބަލައި ދެނެގަތުމަށް ޢިލްމީ މަޢުލޫމާތު ފޯރުކޮށްދެވިފައި ނުވާކަމަށް ޕްރޮސީޖަރަލް ޤާނޫނުގެ ބާރުގައި އެކަމާ ބެހޭނެ ފަރާތްތަކާ ގުޅިގެން އެޤާނޫނާއި ސަރުކާރާއި އިސްލާމީ ދީނަށް ބިނާކޮށްގެން ޖާބިރުވުމަށް ޒިންމާ ދެނެގަތުމަށް މިމައްސަލައިގައި ޠަބީޢީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމަށްވާނެއެވެ.

38. ކުރިންވެސް ބުނެވިދިޔަ ފަދައިން ބަޔާންކުރި ފާހަގަ ކުރެވޭ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ޚިލާފުވާ ކަމަށް ޠަބީޢީ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކުރުމަށް ބަލާފައި ނުވާކަން ސާބިތުވާ ޤަރީނާތައް ހުރެއެވެ. އެގޮތުން، ފާހަގަ ކުރެވޭ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން އެކަމާ ދެމެދު ބަޔާން ބަލައިގަތުމަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށް ފުރުޞަތު ދިނުމަށް އިތުރު ކަމަށް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ އެންގުމާ ހަވާލުކުރެވުނު، ފާހަގަ ކުރެވޭ 26 ޑިސެމްބަރު 2017 ގައި ދިފާޢުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމުގެ މަސައްކަތް ބޭނުންވާނޭ ދިފާޢުގެ ފުރުޞަތު ނުދެވޭކަން އެއްކަލަ

އޮންނާތީއާއި، އެބައާންތީއަށް ދިން އިނު ހާލަތު އިސްތިހާރާގެ މައްސަލައަށް ... މޯލްޑިވްސް

ޕޯސްޓް ލިމިޓެޑްގެ ... ނުވާނެ ކަމަށެވެ.[39]

39. ޓްރައިބިއުނަލްގެ މި ފާހަގަކުރުން ... މޯލްޑިވްސް ޕޯސްޓް ލިމިޓެޑް ... 5 ... އިޖުރާއީ ...

40. މޯލްޑިވްސް ޕޯސްޓް ލިމިޓެޑްގެ ... "..." ... 26-10-2017 ... "..." ...

---

[39] ... 13/VTR/2018 ... 7.4

އިފްސާނާގެ ބަޔާނެއް ނަގާފައިވާ [illegible] ކަން އެނގެން ނެތެވެ. އަދި މިބަޔާން ދިން އިރު ފާޠިމަތު އިފްސާނާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފާޠިމަތު އިފްސާނާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] 5 [illegible] [illegible] [illegible]، ފާޠިމަތު އިފްސާނާ [illegible] [illegible] ބަޔާނެއް ނަގާފައިވާކަން އެނގެން ނެތެވެ.

41. އަދި [illegible] [illegible] 2 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް ފާޠިމަތު އިފްސާނާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފާޠިމަތު އިފްސާނާގެ ބަޔާނެއް ނަގާފައިވާ ކަން އެނގެން ނެތެވެ.

42. އެހެންކަމުން، ފާޠިމަތު އިފްސާނާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަގާފައިވާކަން އެނގެން ނެތުމާއި އެއްވެސް [illegible] ފާޠިމަތު އިފްސާނާގެ ބަޔާނެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފާޠިމަތު އިފްސާނާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުދެކެމެވެ.

އިސްތިއުނާފުގެ ނުކުތާ 3: ބަދަލުނަގައިދިނުން

43. އިސްތިއުނާފުގެ ތިންވަނަ ނުކުތާގެ ތަފްސީލުގައި ޕްރޮފިޓްސް ލޮސްޓް މިޓިގޭޝަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][40] [illegible] [illegible] ޓްރައިބިއުނަލްގެ އެ [illegible] [illegible] ނިންމާފައިވާ ޓްރައިބިއުނަލުން 36/VTR/2017 [illegible] [illegible] [illegible] 04 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގޮތުގައި -/5200 (ފަސްހާސް ދުއިސައްތަ ރުފިޔާ) [illegible] ޓްރައިބިއުނަލުން ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި 04 ދުވަސްތަކުގެ [illegible] ނަގައިދިނުމަށާއި، އެ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 227/VTR/2016 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] -/18000 (އަށާރަހާސް ރުފިޔާ) ގެ [illegible] [illegible] 06 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 02 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދިނުމުގެ [illegible] ކަމަށް ދެކޭކަމަށެވެ.

44. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][41] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[40] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2013/HC-A/142 ޤަޟިއްޔާ

[41] [illegible] 29 [illegible] (1) [illegible] 24 [illegible]

ސުޕްރީމް ކޯޓުން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި އެކޯޓުގެ **އަޙީ ވަޙީދު ވ. މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސް**[42] ޤަޟިއްޔާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނުތަކުގައިވެސް ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންވަރު މަޖުބޫރު ކުރުމުގައި ނުވާނެތީ، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ހިނދު، ނުވަތަ ބަލާއިރު، މަޖުބޫރު ކުރުމުގައި ނުވާކަމަށް ބަޔާން ޤާނޫނީ އަސާސީ ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންވަރު ވަޒީފާއިން ޤާނޫނީ އަސާސުތަކަށް ބަލައިގެން ތަޙުޤީޤު ކުރުމާއި އެކަމުގެ ފިޔަވަޅު ކުރުމަށް ގޮތްތަކެއް ހަމަޖެހިފައިވާނެއެވެ. އަދި ޤާނޫނީ އަސާސީ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ދިފާޢުގެ ޙައްޤު ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ބަޔާންތަކަށް ބަލާއިރު، މުވައްޒަފު އަދާކުރި ވަޒީފާގެ މަސައްކަތާއި ވަޒީފާގައި ހުރެ ތަޙުޤީޤު ކުރެވެމުންދާ ވަޒީފާ ދޫކޮށްލާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން ކުރިމަތިލާ ކަންކަން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ގޮތުގައި ބަލައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ މަސައްކަތް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް ބަލާނީ ބަޔާންކުރާ ފަދަ ޤާނޫނީ ބަޔާނުގެ ވަޒީފާގެ ބަލައިގަތުމަށް ވަޒީފާ ދޫކޮށްލާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭ ހިނދު، ވަކިކުރުމާ ބެހޭ މަސައްކަތް ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ ގޮތާއި ވަކިކުރާ ސަބަބުތަކަށް ބަލާއިރު އެ ވަޒީފާއިން މުވައްޒަފު ވަކިކުރުމުން ގަވާއިދާ ދޭތެރޭގައި ތަޙުޤީޤު ކުރާނެ ގޮތް ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

45. އެގޮތުން، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާ މުވައްޒަފުގެ ގޮތުގައި ކުރާ ޤާނޫނީ އަސާސީ ގޮތުން މުވައްޒަފުގެ ޙައްޤުތަކާ ޤާނޫނީ އަސާސީ ކުރާ ޤާނޫނީ އަސާސުގެ ތަޙުޤީޤު ކުރެވޭނެ ގޮތް ކުރިއަށްގެން ވަޒީފާއިން ތަޙުޤީޤު ކުރުމަށް ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ އެގޮތަށް މުވައްޒަފުގެ ބަޔާނަށް ބަލައިގެންނެވެ ކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިފާޢުގެ ޙައްޤު މުވައްޒަފުގެ ބަޔާނުގެ ޙައްޤު ބަލައިގަތުމުގެ ކުރުމަށް ނިޔާކުރާ ގޮތުގެ މަތިން ނިންމަވާފައިވެއެވެ. އަދި އެގޮތުން، ތަޙުޤީޤު އިން ގޮތުގެ ކުރުމަށް ދިފާޢުގައި ވެސް

ކަމަކާ އެކަށީގެން ކުރިމަތިވާ އިންސާފުވެރި ގޮތެއް ނެތްކަމަށް ބަލާފައިވެއެވެ. ކޯޓަށް ކަމަކީ އެ ދިރާސާ އެކަން ވަޒީފާއިން އަމިއްލަ ޤަޟިއްޔާ އަށް ބަޔާންކުރާ ކަމެއްތޯ ބަލައިގެން ކުރިމަތިލާ އަދި ވަކިކޮށްފައިވާ ގޮތް
ގޮތަކުން ބަލައިގެން ވަޒީފާއަށް ބަޔާންކުރާ އިންސާފުވެރި ގޮތުން ދިފާޢުގެ ޙައްޤު ބަޔާންކޮށް ތަޙުޤީޤު ކުރުމަށް ވަކިކުރުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކަމަކާ ގުޅިގެން ނިންމާފައިވެއެވެ. އަދި ދިފާޢުގެ
ދިފާޢުކުރުމާ ޤާނޫނީ އަސާސީގައި އެއްގޮތްވާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެކަން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ ކުރިން ތަޙުޤީޤު ކުރުމުގެ ޤާނޫނީ ބަޔާނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފު ވަކިކުރުމުގައި ދިފާޢުގެ ޙައްޤު ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެ ގޮތަށް ދިފާޢުގެ ޙައްޤު ދިނުމަށް ބޭނުންކުރާ ދެ ކަމެއް ބެލިދާނެ ކަމަށްވެސް ކަނޑައެޅިފައިވެއެވެ
[42] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/27 ޤަޟިއްޔާ

ނިންމުއިރު މައްސަލަ ނިމުމާ ހަމައަށް ހިނގާފައިވާ 10 މަސްދުވަހުގެ މުސާރަ އާއި އިނާޔަތް ނަގައިދިނުމަށް ނިންމާފައިވުމެވެ. [illegible] ވަޙީދު ވ. މިނިސްޓްރީ އޮފް ޑިފެންސް[43] މައްސަލައިގައި 1 އަހަރު ދުވަހުގެ މުސާރައާއި އިނާޔަތް ގެއްލުމުގެ ބަދަލު [illegible] ކަމަށް ނުފެނުނު ކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާއިރު 10 މަސް ދުވަހުގެ މުސާރައާއި [illegible] ނިންމާފައިވުމެވެ. [illegible] ނިންމާފައިވުމެވެ.

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ކަންކަން އެގޮތުން ހުރުމާއެކު، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 13/VTR/2018 މައްސަލައިގައި [illegible] ޙުކުމްކުރީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޙަމީދު

ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ޝުޖޫނު

(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ހުސައިން ޒަކަރިއްޔާ

---

[43] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/27 ޤަޟިއްޔާ